

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiaveli 22-II. - tel. 3-62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. - Naročnina:
mesečno L 100, letno L 1.200. - Za inozemstvo:
mesečno L 170, letno L 2.000. - Poštni čekovni račun: Trst štev. 11-7223, Gorica štev. 9-18127

Leto IX. - Štev. 35

Trst - Gorica 2. septembra 1955

Izhaja vsak petek

Volk dlako menja, čudi pa nikoli!

»Nasilnik je najnevarnejši, kadar se priljubljen, pravi arabski pregovor. Ta pregovor ima danes, ko dežujejo iz Kremlija ljubeznivosti, miroljubnosti, sožitja in sploh vse zaloge lepega vedenja in človečanskih čednosti, še prav poseben pomen in zapoveduje čim večjo previdnost in čuječnost. Izgleda, kakor da se je po nekem čudežu priklenjeni volčjak čez noč spremenil v najkrotkejšega priljubljenca, pekineza.

Ze nekaj mesecev — posebno pa po končani ženevski konferenci — so v svetovnem tisku in tudi po pisarnah zahodne diplomacije na dnevnem redu vprašanja, ali je Kremelj v okviru sedanje pomirjevalne in koeksistenčne politike pripravljene, da zavzame svoj zunanje-politični instrument »Kominforma».

Ze pred ženevsko konferenco je zelo visoko taksiirani indijski ministrijski predsednik Nehru ob svojem obisku v Kremliju opozorjal Stalinove dediče na neobhodno potrebo takega ukrepa, če naj med narodi v resnici zavladava pomirjenje. V Zenevi je predsednik Eisenhower postavil Bulganinu prav isto vprašanje. Jasnega odgovora Sovjeti vsekakor niso dali. Ko je pred kratkim uradno glasilo jugoslovanskih komunistov »Borba« od novo pridobljenih moskovskih tovarišev zahtevalo razpust Kominforma in postavitev neke nove internacionale v obliki mednarodne ljudske fronte ne samo komunistov, pač pa tudi socialistov Vzhoda (kjer jih dejansko sploh ni) in Zahoda, so v Kremliju smatrali, da je prišel trenutek, da rodoveden spravevalcem od Nehruja in Eisenhowerja pa vse do Tita odgovorijo jasno in nedvoumno. Sovjetski predsednik Hruščev, Bulganin, je na zadnji seji Vrhovnega sovjeta ugotovil, da sovjetska vlada v nobenem primeru ne trpi, da bi se razpravljalo o delavnosti mednarodnega komunizma.

V teh dneh pa je zahodna diplomacija dobila v roke moskovski dokument, ki Bulganinove besede pred Vrhovnim sovjetom postavlja v dejavnost: Kremelj je na uradnem diplomatskem sektorju sicer pripravljen na pomirjenje, ni pa, vsaj za sedaj voljan, da izvoči iz rok svoj drugi instrument, s katerim vsiljuje svojo voljo narodom sveta, Kominform. Ta dokument nosi podpis partijskega tajnika Hruščeva in je tajna okrožnica, namenjena komunističnim strankam na Zahodu. Z okrožnico predpisuje Hruščev posameznim centralnim komitejem politične smernice za bližnjo prihodnost. To okrožnico so prejela komunistična središča v Parizu, Rimu, Stockholmu, Curihu, Bruslju, Hamburgu in na Dunaju. V Rimu je KPI takoj po prejemu sklicala tajno konferenco KP.

Po britanskih diplomatskih virih vsebuje Hruščeva okrožnica osem strani dolgo povelje z naslednjimi direktivami: 1) V Evropi morajo komunistične stranke z vsemi sredstvi ustvarjati ozračje zmanjšanja napetosti in miru, dokler se v javnem mnenju narodov Zahodne Evrope ne utrdi zahteva za splošno razorožitev. 2) Evropi, vključno britanskemu otočju, pripada v bodoče vloga nevtralnega pasu med Združenimi državami in Sovjetijo. 3) Da komunistične stranke ta cilj tudi dosežejo, je potrebno, da se med zahodnoevropskimi državami vzdržujejo vsakih notranje-političnih napadov in slehernih radikalnih bojnih sredstev. Pri tem pa se morajo z vsemi sredstvi truditi, da dosežejo sodelovanje z vsemi strankami in gibanji, ki so načelno za nevtralizacijo evropske celine.

Diplomatski opazovalci pa so kljub temu mnenja, da se bo Moskva v doglednem času le distancirala od komunistične internacionale v okviru učinkovite propagandistične delavnosti ali celo razpustila Kominform. V takem slučaju pa je prav tako gotovo, da se ne bo odpovedala vodilni vlogi komunističnih strank. Spomniti se je treba, da tudi v letih 1945 in 1949 uradno ni obstajala nikakoli komunistična internacionala in da so se prav v tem razdobju komunistične partije v Vzhodni Evropi in Jugoslaviji od Poljske do Albanije po nekem naravnost vzornem enotnem načrtu Kremlija polastile oblasti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Severnoafriške težave

Položaj v francoski Severni Afriki je že delj časa napet, toda pred zadnjo soboto je prišlo do izbruha, kakršnega ni nihče zlepa pričakoval. Dne 20. avgusta, na obletnico odstavitve nekdanjega sultana Ben Jusufa, katerega so francoske oblasti poslale v izgnanstvo in živi sedaj na Madagaskarju, je prišlo do demonstracij, pri katerih niso sfa natizirane množice poznale nobene mere. Ponekod so napadle policijske komisarjate, postojanke republikanske garde, središča, v katerih se zbirajo Evropejci. Dogajali so se prizori, katere je težko opisati. Stevilo žrtvev so po prvih dneh cenili na 1000 oseb, a so kasneje številko povečali na 1500, pri čemer pa se vedno niso bili upoštevani številni težki ranjenci in mrličji, ki so jih uporniki odveklili s seboj. Cenijo, da so uporniki do sedaj utrpeli 7200 izgub.

Francoske oblasti so seveda nastopile z vso strogostjo. S Francijo, v kateri so vpoklicali pod orožje celo nekaj civilistov, je bil vzpostavljen letalski most. Oboroženi oddelki so začeli obširne odčisti-valne operacije, ki so bile izvajane z ognjem in mečem. Napram slabše oboroženim upornikom so seveda uspeli, toda veliko se jih je skrilo v težko dostopno notranost Maroka in Alžira. Kakor v drugih podobnih primerih je tudi tu vprašanje, ali se mir sploh lahko doseže z oboroženo silo ali ne tli prikrita žerjavica huje kot odkrit ogenj.

Konferenca v Aix Les Bains

Tega se je zavedala tudi francoska vlada, ki je zaradi ureditve maroškega vprašanja za ponedeljek 22. avgusta sklicala v znani zdraviliški kraj Aix Les Bains francosko-maroško konferenco, na katero so bile povabljene številne maroške osebnosti, med njimi paša iz Feza in maraški paša. Ze medtem ko so povabljeni potovali v Aix Les Bains, pa so v Francijo prispelje vesti o izgredih, ki so dalec zasenčili nemire in nasilja, ki so se zadnje mesece itak vrstila iz dneva v dan. Vprašanje je bilo, ali bo francoska vlada v takšnih okoliščinah sploh nadaljevala razgovore. Francoski desničarji so obtoževali ministrskega predsednika Faurea, da razgovarja s predstavniki skrajnostnih skupin, ki so moralni in politični pobudniki fanatikov, ki so v Maroku in Alžiru morili Francoze. Protestirali so proti konferenci, ki se vrši medtem, ko v Maroku teče kri. Umerjenejši krogi pa so se sklicevali na primer Indokine in kolonij drugih držav ter so zahtevali, da je treba iskati in najti sporazum, sicer bo sigurno prepozno, v kolikor ni to že danes Faure-u je treba priznati, da ni izgubil živcev ter je vključil številnim napadom in posebno prve dni težkemu ozračju konferenco izpeljal do konca.

Razgovori v Aix Les Bains-u so bili zaključeni pretekli petek popolnoma. Kakor pravijo, so potekali v pomirjujočem tonu in je bilo na obeh straneh opaziti pripravljenost na iskreno iskanje primerne rešitve, toda kaj je bilo pravzaprav sklenjeno, se do danes še ne ve. Predsednik francoske vlade se je v soboto popoldne vrnil v Pariz, kjer se je v nedeljo vršila vladna seja za strogo zaprtimi vrati. Skozi katera ni prodrle nobena verodostojna tajnost, razen te, da si ministri niso edini. Seja je trajala do pol dveh ponoči, nadaljevali pa so jo v ponedeljek dopoldne, od 11. do 14. ure. Po seji je minister za afriške zadeve, July, izjavil, »da je vlada soglasna kar se tiče celotnosti problemov, ki so nastali pri razgovorih in da bo zastavila vse svoje sile, da izvede svoj načrt do določenega roka.« Glede načrta samega pa ni izdal nobenih podrobnosti.

Predlogi

Glede tega smo torej še vedno navezani na govornice. Vztrajno se zatrjuje, da predvideva francoski načrt za pomiritev v Maroku umik sedanjega Ben Arafu (katerega so postavili Francozom naklonjeni domači veljaki v maraškem pašom na čelu lani po odstranitvi Ben Jusufa). Sultana bi začasno nadomestil prestolni svet, ki bi imel nalogo razpravljati in izvajati napovedane reforme. Kakšne so približne reforme, ki jih zahtevajo maroške stranke, pa nam kaže n. pr. predlog neodvisne maroške stranke, ki je zahtevala: odstavitev sultana Ben Arafu; bivši sultan Ben Jusuf naj bi prišel z Madagaskarja v Francijo; ustanovi naj se prestolni svet; sestavi naj se pred-

stavniško vlado, v kateri naj bodo predstavniki demokratične stranke in Istiklala ter nekatere neodvisne osebnosti. Ta vlada naj bi se pogajala s Francozi za ukinitve pogodbe o protektoratu iz leta 1912 in za postavitev francosko-maroških odnosov na nove temelje, pri čemer naj bi bili zaščiteni tako interesi domačega prebivalstva, kakor Francozov. Poleg tega naj bi vlada izvedla demokratizacijo maroških javnih ustanov in dala državi obliko ustavne monarhije.

Kaj pa Alžir?

Kakor poročajo je prav o teh vprašanjih prišlo na seji do ostrih nesoglasij med francoskimi ministri. Nekateri člani Faureove vlade so namreč proti temu, da bi sultana, katerega so Francozi sami postavili, tudi Francozi odstavili. Glede odstavitve Ben Arafu se zadeva zapleta tudi v toliko, ker protestira proti njej maraški paša El Glau, ki je glavni francoski zaveznik v Severni Afriki. Maraški paša pravi, da s sultane izvzvolil paše, kidi in ulemi in da se ga ne more odstaviti, ker bi to nasprotovalo islamskim predpisom in izročilu ter bi kršilo pogodbo o protektoratu.

Faureu je zaenkrat uspelo, da se je izognil krizi francoske vlade, toda kako mu bo uspelo rešiti ta gordijski voz, bo moral šele pokazati. Zaenkrat pravijo, da je v toliko popustil desnici, da je žrtvoval sedanjega francoskega generalnega rezidenta v Maroku, Grandvala, kateremu očitajo, da je preveč popustljiv do domačega prebivalstva in preveč strog do tamkajšnjih francoskih posestnikov. Zamenjal ga je z Boyer de la Tour, dosedanjim gen. rezidentom v Tunisu. Vsekakor pa bi bil z rešitvijo maroškega vprašanja rešen samo en del tamkajšnjih problemov. V

soboto 20. avgusta ni prišlo namreč do uporov same v Maroku, ki je protektorat, temveč tudi v Alžiru, ki je po svoji upravni in ustavni ureditvi del francoskega matičnega ozemlja kot takšnega. Alžir je namreč eden izmed francoskih departamentov in ima kot tak svoje poslance in senatorje v pariškem parlamentu. Upor v tej pokrajini pomeni, da njeno prebivalstvo ne mara več živeti v okviru Francije. To velja sicer samo za Arabce in Berberce, toda ti imajo večino. Rešitve tamkajšnjega položaja je še veliko težja in zahteva od Francije še večje žrtve. Tamkajšnji Arabci in njihovi glasniki v tujini, pa sploh ves v Arabski ligi organizirani arabski svet, z Egiptom in drugimi državami na čelu, so jasno izjavili, da zahtevajo, naj Francija dvigne roke od severnoafriške zemlje, da hočejo tamkajšnja ljudstva živeti samostojno in neodvisno državno življenje.

Da vse te nemire podpihujejo razne struje in sile, katerim ni do tega, da bi na Zahodu in tudi v Franciji vladal red in mir, je več kot jasno. Francozi imajo deloma prav, ko trdijo, da je prišla pobuda za vse, kar se dogaja v Severni Afriki, iz tujine. Toda s tem se ni zanikano, da so v Severni Afriki ugodna tla, da je primerno ozračje, v katerem je ta pobuda lahko pogrnala korenine in rodila sad, kakršnega je svet videl v umorih, požigih in demonstracijah 20. julija. Francija, ki je v Severni Afriki izvršila zgodovinsko kulturno poslanstvo, katerega ji priznava vsakdo, ki je kdaj videl, kako so pod njeno upravo zavetele te nekdanje zapuščenke pokrajine, bo samo izpolnila svojo nalogo in bo ostala zvesta svoji tradiciji, če bo s svojo uvidevnostjo in modrostjo prispevala, da se tamkajšnje ozračje razčisti in pomiri, da ne bodo v njem več mogle kliti nezdrave in prevratniške klice.

Prosto zahodno gospodarstvo in komunistično načrtovanje

Ko je vojna leta 1945 končala, je bila vsa Nemčija razdeljena na štiri okupacijska področja, pri čemer si je Sovjetska zveza prilastila levji del z okoli 18 milijonov prebivalstva (Vzhodna Nemčija), medtem ko je bila ostala Nemčija z okoli 40 milijoni ljudi okupirana od Anglije, Amerike in Francije. Vsa nemška industrija, posebno industrija središča v Posarju in Porurju so bila uničena. Zavezniki, zlasti Sovjeti, so pričeli demontirati tovarne, ki niso bile porušene, in odvažati material, kot vojni plen, v Rusijo. Vsa Nemčija je bila na tleh, poražena in razbita, s praznimi blagajnami in bankami, z milijoni beguncev iz vzhodne Prusije, Pomorjanskega in Slezije, ki so bile priključene k Poljski. Lakota, pomanjkanje in beda, ki si jih more predstavljati samo kdož jih je sam doživel po tako dolgi, strašni vojni, so bile posledica nacistične megalomanije.

Danes, po desetih letih, je Nemčija razdeljena v dve popolnoma ločeni upravni ozemljii. Poljedelski vzhodni Nemčiji, ki je dajala zahodni Nemčiji v normalnih časih hrano in živež iz svojih bogatih ravnin, je bil od sovjetskih okupacijskih oblasti vsiljen komunistični režim z vsemi njegovimi posledicami, ki so nam že poznane v Jugoslavije, Češkoslovaške, Ogrske, in vsi vladno oblast je dobila komunistična stranka ki si je nedelala zaradi lepšega naslov: Enotni socialistična stranka Nemčije. V zahodni Nemčiji, ki obsega 11 avtonomnih zveznih držav in ki ima danes z zapadnim delom Berlina 52 milijonov prebivalcev, je ljudstvo deležno demokratičnih svobod in demokratične uprave.

Vsaka od teh dveh upravni enot ima svoj lasten denar z denarno enoto nemško marko. Ali medtem ko se je marka v Zahodni Nemčiji tako učvrstila, da je postala ena najbolj stalnih dragih valut sveta (1 marka velja okoli 150 lir), je vzhodnonemška marka zaostala za zahodno in predstavlja danes komaj eno petino vrednosti zahodne marke (okoli 30 lir). Zahodnonemški gospodarski poropod je začel l. 1948, ko je finančni minister dr. Schaefer izvedel nemško valutarno preobnovo. Industrijski proizvodi Zahodne Nemčije so znašali leta 1938 le 63

odstotkov od industrijske produkcije pred vojno, leta 1936; letos maja je pa ta proizvodnja dosegla že 208 odstotkov. Zahodna Nemčija je izvozila leta 1949 za 4,1 milijarde mark blaga, leta 1954 pa že za 22 milijard mark ali za 3300 milijard lir. Leta 1948 je bilo zaposlenih 135 milijonov delavcev, in leta 1954, koncem junija, pa 18 milijonov. Brezposelnih je bilo 650.499, to je 4 odstotke. Povprečna delavčeva plača je znašala l. 1948 1,10 marke na uro, leta 1954 pa že 2,01 pri tem pa so ostale cene potrebščin skoro nespremenjene. L. 1953 je imela Zahodna Nemčija trikrat več vozil kot leta 1936, od tega 3 milijoni motornih koles; delavci in nameštenci so imeli od tega 1,4 milijona motornih koles in 145.000 avtomobilov. Leta 1949 je bilo plačano za socialna zavarovanja 11,5 milijonov mark, leta 1953 pa 21,9 milijonov.

Zahodna Nemčija je zgradila po vojni dva milijona in pol stanovanj in je sprejela preko 10 milijonov beguncev, od teh 2,2 milijona samo iz sovjetskega področja.

Današnji gospodarsko-financijski položaj Zahodne Nemčije se odraža najbolj v prebitku na plačnih davkih nasproti proračunom davkov za leto 1955. Ta prebitek znaša za prvo polovico 1955 nič manj kot 1670 milijonov mark, enako 250,5 milijard lir.

In življenje — po mestih in vaseh — je najcenejše od vseh dežel Srednje Evrope.

Tako stoji danes Zahodna Nemčija pred svetom, izvzemši Združene države Amerike, kot gospodarsko in finančno najmočnejša država, kljub ruševinam, okupaciji in drugim posledicam izgubljenе vojne.

Vse drugačno je gospodarsko stanje v Vzhodni Nemčiji. Samo bežnje potovanje po tej deželi ti pokaže njeno bedo. Razbita stekla na železniških vozovih, nesnaga, mizerno oblečeno prebivalstvo. Ob devetih zvečer že vsi lokali prazni, na pol temne ulice. Se danes dobiva prebivalstvo Vzhodne Nemčije živila na nakaznice, kot sledkor, mast, maslo, kavo, čaj. Vsaka oseba dobi na teden 1 dkg masločob po normalni ceni, in če more nekdo plačati visoke cene, lahko si nakupi blaga pri HO (Handelsorganisa-

„SOŽITJE“ in sovjetske pripreznice

Atomski razgovori v Zenevi so komunističnemu tisku zopet odprli vse zapornice. Propagandni izpuhi piskejo in cvrčijo od resolucije CK KPI preko »L'Unita« in ostalih partijskih zvočnikov do samega glasila KP TO, ki nosi ime »Delo« prav zaradi propagandnega dela, ki ga opravlja za račun sovjetske zunanje politike. Trenutno je na vrsti »sožitje med narodi«, ali po Titovem, kateremu prav tako prijajo tujke kot uniforme in kolejne, saktivna koeksistenca. Ta je bila verjetno uvod za povratek izgubljenega sina v naročje prečiščenega komunizma, saj se je rodila ob botrovanju Nehruja že dolgo pred beograjsko Canosso.

Ce bi svetovna zgodovina potekala po časovnih zapovrstnostih in po doslednostih »sožitja med narodi«, potem bi morali postaviti na dnevni red mednarodnih konferenc najprej vprašanje držav, ki živijo pod oblastjo Sovjetije, čeprav se uradno imenujejo neodvisne. Samo na ta način bi bilo mogoče govoriti o resni in odkritosrčni pobudi: sožitja med narodi. Na žalost pa temu ni tako.

Predsednik Eisenhower je na ženevski konferenci sicer postavil vprašanje evropskih pripreznice Sovjetije na razgovor, istočasno pa je tudi pristal na odločitev tega razpravljanja za nedoločen čas. Vsemu svetu pa je dobro znano, da so hladno vojno sprožili Sovjeti prav v trenutku, ko se vistousmerili vzhodno in srednjeevropske države pod komunistično taktirko Kremlija.

Ce Sovjeti iskreno želijo, da zamenjajo hladno vojno komunistične iznajdbe, ki so se je očitno naveličali, z novo taktiko »sožitja med narodi«, potem bo treba najprej popolnoma preurediti vpraša-

nje zaslužnja evropskih sovjetskih pripreznice. Izgleda pa, da se Zahod tega vprašanja otepa. V resnici je ta zadeva teoretično bolj zapletena in nedognana kot samo nemško vprašanje. Vprašanje pripreznice kaže v svojih glavnih obri-sih najmanj tri podobe.

Z DEZJA POD KAP

Za javno mnenje svobodnega sveta izgleda vprašanje zelo preprosto. Poljska in Češkoslovaška (Jugoslavije nepristransko trenutno še ni mogoče pritevati med sovjetske pripreznice) sta bili zahodni zaveznici že ob samem začetku svetovne vojni. Tudi takrat, ko sta si Hitler in Stalin vzajemno trgala skupni plen poljske republike, Madžarska, Romunija, Bolgarija in Albanija so se v teku vojne preobrazile iz Hitlerjevih zaveznic v Stalinove pomočnice. Zahod je vodil zadnjo vojno s ciljem, da osvobodí ves svet. Danes, deset let po končani zmagoviti vojni, pa razsaja v vseh teh državah diktatura najslabše vrste. Zunanjo politiko teh držav pa vodi in usmerja tuja velerša. Zahodno javno mnenje, razen nekaj plačancev v tuji službi nenehno zahteva osvoboditev teh držav in smatra zaključek hladne vojne, ki ne bi bil obnem tudi zaključek diktatur in suženjstva sovjetskih pripreznic, kot kapitulacijo Zahoda nasproti diktatorskemu Vzhodu.

Vzhod in s njim komunistični in sopolniški navijači pa zanikajo obstoj kakšnega nasilja nad pripreznicami in smatrajo za povsem naravno, da so Sovjeti osvobojenim narodom zamenjali fašistične prisilne jopice s komunističnimi, ozioroma, da so tudi svobodnim Cehom in Poljakom ukrojili prisilni jopci, kakršnega nosijo sami. Tako so te države prišle z dežja pod kap.

»VPLIVNOSTNA PODROČJA« IN PRISEGE

Se bolj zamotana postane zadeva, če jo obravnavamo s stališča stvarne politike. Današnja politična stvarnost je praktično taka, da si zavezniki Vzhoda in Zahoda delijo med seboj evropski in azijski svet. V prejšnjih časih so tako delitev imenovali »vplivnostna področja«. Današnji diplomatski jezik tega izrazoslovja uradno sicer ne uporablja, vendar razkrivajo vsi mednarodni dogovori obstoj in težnje po taki delitvi sveta, ki je tudi Jugoslavijo podvrkla komunistični diktaturi. Brez obstoja »vplivnostnih področja« bi bil Tito še danes ključavničar, Ranković pa šumadijski krojač...

Kljub temu, da vsi tajni dogovori še niso zagledali luč sveta, je jasno, da prepustitev vzhodno in srednjeevropskih držav sovjetskemu vplivnostnemu področju ni potekala brez določenih obveznih zagotovil Kremlija. V zadnjem obdobju vojne so odgovorni sovjetski državniki svečano izjavljali, da na »osvobojenih« in zasedenih ozemljih ne bodo spreminjali političnega, gospodarskega in družbenega reda. Tudi Tito je bil s podobnimi prisegami v tistih časih izredno radodaren. Z drugimi besedami: svečano so obljubljali, da ne bodo uvajali komunističnih strahovlad. V samem začetku so se komunisti tega vsaj na videz držali, da bi imeli odprta vrata za nadaljnja osvajanja proti Zahodu. Celo kralje so za nekaj časa obdržali.

Po komunističnih moralnih načelih pa so vse prislege in zagotovila enostavno pogoltnili in zrežirali državne udare drugega za drugim v vseh današnjih pripreznicah in s silo postavljali komunistične diktature. Prav tako je postopal Tito. Da pomenijo te komunistične kri-ve prislege napoved hladne vojne, tega so se v Kremliju prav dobro zavedali.

Kaj je naglalo Stalina do takega besedolomstva? Gole oblastnosti in splošna ofenziva za doseg svetovne revolucije, to so bile pač pomirjevalne injekcije za kremelske plačance na Zahodu. Resnična pogonska sila takega ravnanja pa je bil strah in nezaupanje do zahodnega sveta. Ta politika je neokrnjena dediščina carske Rusije in sega še v dobo Petra Velikega. V zadnji vojni je nezaupanje do angloameriškega sveta naraslo v brezmejnost. Ameriški način življenja je s svojo življenjskostjo, ki se je uveljavila posebno v neomejeni vojni zmogljivosti, grozil, da potolče in uniči vse obljube in utvarne o komunističnem rajju na svetu.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Videmski sporazum v delu

Italijanske oblasti so do pretekle srede izročile jugoslovanskim oblastem že veliko prepustnic, ki bi jih morale jugoslovanske oblasti v roku 8 dni vrniti potrjene, t. j. vidirane, ali pa zavrnjene.

Ce bo Jugoslavija spoštovala rok, predviden za vidiranje, potem bi morale prve prepustnice vrniti in izročiti interesentom še pred prvim potovanjem parnika »Monfalcone«, ki bo vozil na novih progah Trst - Umag in Trst - Novigrad.

V zvezi z videmskim sporazumom je treba pripomniti, da bi morali do 20. septembra sklicati mešano komisijo, ki je pristojna za tolmačenje sporazuma in za odločanje v primeru morebitnih sprovov.

VESTI z GORIŠKEGA

„Popolna svoboda Slovencev“

Prof. Diego De Castro nesramno potvarja resnico in dejansko stanje

Le um je v listu zasledil državni kongres ustanove »Dante Alighieri« in znani prof. Diego De Castro je tako potvarjal resnico, kar se tice Slovencev v Italiji:

»V dolgem rek jeziku, Tera in Nedize ne obstoja kakor resnica in prava manjšina beneških Slovencev, kajti kot manjšino moramo razumeti več ali manj organizirane skupine, ki naj imajo tudi skupno prepričanje, da so odcepjeni od naroda, ki govori njihov jezik in ki se mu želijo zopet pridružiti.

Na Goriškem pa živi 8,08 odstotkov Slovencev na 136.000 enot vsega prebivalstva, je povedal prof. De Castro. Teh 8,08 odstotkov Slovencev, trdi prof. De Castro, uživa prav vse pravice. In vendar se goriška slovenska manjšina, čeravno majhna in popolnoma svobodna, vznemirja. Slovenski jezik se svobodno rabi v vseh svojih odnosih in ga, razen redkih izjem, nihče od italijanske strani ne ovira. V množičnih občinskih, kjer v neki Slovenci živijo, je dvojezičnost vpeljana v vseh javnih uradih ter javnih spisih.

Človek ne ve, ko to bere, ali sanja ali pa da ima opraviti s prepričanin potvarjalcem resnice! Saj je vendar že vrabec na strehi znano, da nimamo Slovencev v Italiji, niti na Goriškem, absolutno nobene pravice posluževati se svojega materinega jezika v odnosih z bilo katerim javnim uradom, bodisi tudi z uradi slovenskih občin. Priznamo, da smejo slovenske stranke v slovenskih občinah le govoriti slovenski, če naletijo na u-

radnike, ki slovensko obvladajo. Toda z italijanskimi uradniki slovenske ne morejo in ne smejo govoriti. Slovenske vloge na javne urade so sploh vse prepovedane in tako se v nobeni občini na Goriškem ne smejo sestavljati dvojezične listine!

Slovenski jezik je po zakonu prepovedan

Kar se pa orožnikov, financarjev, pošte in drugih javnih uradov tiče, je občevanje z njimi v slovenski materialistični strogo prepovedano. Člena 122 civilnega in 137 kazenskega postopnega zakonika predpisujeta, da se na sodnji mora rabiti le italijanski jezik ter da se upiranje temu predpisu od strani poznavalcev italijanščine kaznuje z denarno globlo!

To pomeni, gospod prof. De Castro, da je slovensčina po zakonu prepovedana in ne popolnoma svobodna, kot vi morda v slabi veri trditel!

Da gre verjetno za slabo vero, priča že samo dejstvo, da je prof. De Castro pred nedavnim predložil vladi celo osnutek delnegega statuta s točno določeno pravico dvojezičnosti, ker je dobro vedel, da te pravice Slovencev v Italiji nimamo.

Ali pa prof. De Castro ne pozna krčevitega upiranja goriškega župana vsaki zahtevi slovenskih izvoljenih zastopnikov, da se na občinskih sejah prosto poslužijo svojega jezika? Ali prof. De Castro ne ve, da je prepovedano dajati slovenskim rojenčkom slovensko ime? Ali ta prof. De Castro ne ve, da je celo slovenskim nabornikom prepovedano nositi slovenske napise in prepevati slovenske pesmi, kot je pokazal in dokazal naval na doberdobske slovenske nabornike v Trzinu?

Mar misli prof. De Castro, da bo prosto razširjal v svet potvorbe resnice, ki je za nas Slovence v Italiji, kar se tega tiče, ena sama bridka Kalvarija, saj grede nestranež celo tako daleč, da ne trpijo slovenske besede niti ob pogrebnih svečanostih v cerkvi, to je v božjem hramu!

Republika mora zaščititi jezikovne manjšine

In končno še to: ni iredentistična želja ali težnja tista, ki daje pravico do spoštovanja jezika neke manjšine, kot se iz prof. De Castrovih besed razume, ko trdi, da moramo kot manjšino pojmovati le organizirane skupine prebivalcev, odrganih od svojega naroda in v katerega sklop se želijo povrniti!

Ne, gospod profesor De Castro, ta vaša morda zopet v slabi veri iztrte izvitca teza ne more držati!

Jezik je tisti, ki prvi narode označuje in razlikuje. In kakor narode, tako tudi narodne manjšine! Pri tem tolmačenju nam proti vam hiti na pomoč šteti člen same italijanske ustave, ki narekuje republiko, da mora s posebnimi določili zakona ščititi jezikovne manjšine in kaj drugo? Ali pa obstoja med

Francozji v dolini Aosta in med Nemci na Južnem Tirolskem ter Ladinci na Tridentinskem kako iredentistično gibanje, da jih je Italija jezikovno zaščitila? Nam kaj takega ni znano, in menimo, da tako gibanje tam ne obstoja! Če pa obstoja, potem naj Italija zaščiti še nas, o katerih prof. De Castro trdi, da smo iredentisti! Naj obrneča in suka vprašanje naše zaščite kakor že hoče, povsod naleti prof. De Castro na argumente, ki pričajo za nas!

Kaj če bi Slovenci tožili državo

Ko so leta 1943 Mussolinija internirali in so ga njegovi vneti pristaši in prijatelji iskali, da bi ga rešili, je policija prišla in za tri dni pridržala nekaj članov družine Petacchi, nato pa jih zopet izpustila. Sumila je namreč, da so v zvezi z iskalci Mussolinija!

Zdaj so ti Petacchiji tožili državo, in sicer notranje ministrstvo za odškodnino za takratni policijski ukrep, to je za tri dni pridržanja. Sodišče je ravnanje policije spoznalo za zakonito in Petacchijevih tožbo zavrnilo.

Nedvomno ja je, da je Italijanska policija ves čas fašizma surovo in brez upravičenega zakonitega razloga Slovence in Hrvatke, italijanske državljane, preganjala, zapirala in internirala. Da ne govorimo o krivičnih obsodbah na dolga leta zapora in celo na smrt.

Kaj če bi vsi prizadeti Slovenci in Hrvatci tožili državo za odškodnino? Morda bi se le izplačalo poizkusiti!

Senatorjeva neskladnost

»Gazzettino« in »Messaggero Veneto« od 27. avgusta sta ponatisnila članek, ki ga je v zvezi z videmskim sporazumom za obmejni promet senator Tessitori objavil v listu »Il Friuli« in v katerem trdi, da so Furlanci živeli s svojimi sosedi Slovenci vedno v dobrih in odkritosrčnih odnosih ter da so Slovenci skozi veke ravnali pošteno in njih običaje vedno spoštovali. Nato pa senator Tessitori izlije precej zloča na račun sosedov, katere obdoljuje, da nameravajo podjarmiti italijansko zemljo in ljudstva, in da skušajo širiti med ljudstvom italijanskih dolin ideološko blago nekega komunizma, katerega protitalijanski in protikrščanski značaj mabena maska ne more skriti.

Z bolj jasnimi besedami je senator Tessitori trdil sledeče: da je Italija ravnala s Slovenci vedno pošteno; da spoštuje njihove običaje; da se med Slovenci v Italiji (tra le genti delle nostre valli confinarie) ne sme širiti slovenske narodne zavestnosti, ker to pomeni le širjenje komunizma in brezbožništva; da sosedje Jugoslovani gojijo pohlep po italijanski zemlji in so odpeljali na stotine najboljših goriških sinov! Trdi tudi, da je tudi

v italijanskem parlamentu večkrat nastopa za zbornice med avtomobilisti, masice tuji med Slovenci in Italijanci, ne samo med dvema državama.

Senatorja Tessitorija upravičeno lahko opominjamo: Si tacuisset! Senator Tessitori je res že leta 1946 ali 1947 nastopil v ustavodajni rimski skupščini za priznanje pravice Slovencev v Italiji. In ko je bil predsednik furlanskega avtonomijskega gibanja je poklical k sebi zastopnike goriških Slovencev, ter jim skušal dati navodila, naj bi hrupno nastopili, da bi se rimska vlada zdramila in jim takoj podelila avtonomijo z vsemi jezikovnimi in drugimi etničnimi pravicami.

Toda zastopniki goriških Slovencev so ga spomnili, da so vendar demokrati, ki želijo nastopiti najprvo vse demokratične poti ter da imajo že pripravljeno drugo ali tretjo spomenico na rimsko vlado. To spomenico je senator Tessitori želel videti, da bi jo nekako odobrili! In res jo je odobrili, kakor priča pismo, ki so ga goriški slovenski zastopniki prejeli v odgovor.

Pozneje je senator Tessitori na mesto predsednika furlanskega avtonomijskega gibanja podal odstavko in kmalu zatem je v rimski poslanski zbornici ali senatu nekako teatralno izjavil, da ravna Italija s svojo slovensko manjšino naravnost vzorno!

Se enkrat pozneje je zopet izjavil bajé prav v »Messaggero Veneto«, da se na Italijo pritiska, da mora zaščititi tudi Slovence v Italiji.

Do danes pa nista niti Italija, niti senator Tessitori Slovencev v Italiji zaščitila in, kakor senatorjeve besede kažejo, stoji tudi on skladen z »Messaggerom V.« in ostalimi Italijani in Furlanci v vrste, da se Slovencev v dolini Nadize ne sme nuditi nobene posebne pravice kot slovenski etnični skupini, in sicer pod pretezo, da gre za širjenje komunizma in brezbožništva vselej, ko gre le za jezikovne in druge pravice slovenskega prebivalstva, ki je v tisti dolini avtohtono!

Kar se pa »najboljših goriških sinov« tiče, ki da so jih sosedje odpeljali, ne da bi se več vrnili, povemo sledeče: tisti način nastopa v maju 1945 smo s tega mesta že večkrat obsodili. Smo pa vedno jasno povedali, da je šlo v glavnem za fašiste! Po senatorjevi trditvi so torej fašisti bili najboljši goriški sinovi!

V ostalem pa moramo pojasniti še to: da niso sosedje Slovenci in sploh ne Jugoslovani napadli Italijo, temveč da je Italija najprej leta 1918 zahtevala, doseгла in zasegla slovensko in hrvaško ozemlje ter to ljudstvo jela takoj krvočno preganjati in raznarodovati. Potem je še z orožjem navadila na sosedno državo Jugoslavijo, si sa-

Slovenski grobovi v občini Arezzo

Gospa Ivanka Fioretti, omožena Fioretti, doma iz Ljubljane in poročena v Arezzo, nam je prijazno sporočila, da je na tamkajšnjem pokopališču odkrila sledeče slovenske grobove: Novak Franc iz Novega mesta, umrl 7. julija 1943; Zibert Jože iz Ljubljane, umrl 5. jan. 1943; Grahen Jakob iz Ljubljane, umrl 5. jan. 1943; Meden Ivan iz Ljubljane, umrl 2. jan. 1943; Bohinc Boris iz Ljubljane, umrl 25. okt. 1942; Jurca Roman iz Ljubljane, umrl 24. nov. 1942 in Melc Ludvik iz Podgore, umrl 19. dec. 1942.

Gospa Ivanka Fioretti, soproga g. polkovnika Fioretti, ki je dolgo let služboval na Reki in si tam pridobil naklonjenost ljudstva, oskrbuje gori navedena grobišča naših bratov, objokovaje izgubo svojih dveh sinov: Gianfranca, umrlega v internaciji v Nemčiji in Manlia, padlega pri Montecassinu.

Dobri gospe se za oskrbo slovenskih grobov v Arezzo lepo zahvaljujemo in ji za težko izgubo njenih dveh sinov izrekamo sočustvanje.

Prepustnice za prehod čez mejo

Izven goriške so vse druge občine naše province pristojne sprejemati prošnje za potovanje in desetakilometrski pas onstran meje. Prebivalci goriške občine pa so dolžni predložiti prošnjo na kvesturo.

Prošnjo je vložiti na posebni tiskovini, ki jo je dobili v goriških knjigarnah in stane kakih deset lir.

Do sedaj so predložili že nad 2000 prošelj. Napovedujejo tudi, da bo med Fernetiči in Belo pejšo okrog 30 blokov.

Podrobnosti pa bodo določili na uradnem sestanku.

„Izdajalci domovine“

»Messaggero Veneto« od 27. avgusta ponovno trdi, da so bili pripadniki »Beneške čete« izdajalci domovine, Italije namreč! In to kljub jasnim in neizpodbitnim dokazom, da je šlo za redno partizansko četo, ki se je na strani zaveznikov borila za skupno zavezniško stvar!

Niti z enim samim dokazom ne more »Messaggero Veneto« te svoje trditve podpreti, in tudi obtožnica je tako sestavljena, kot so nekoč bile sestavljene zlozlasne obtožnice fašistovskega posebnega sodišča za obrambo države. Te obtožnice so namreč svoje vrste, ker samo obdolžujejo in ničesar ne dokazujejo, kot je dolžnost sodnika, ki mora obtožbeno kazeno dokazati. Te sodbe pa pravijo: tega zločina te obdolžujem, dokazi ti, obtoženec, da si medolžen!

Diši pač prav po sodnem postopanju, ki je veljalo v Benetkah, kjer je neznanec vrgel v posebno nabiralnico tajnih ovadb listič, da je ta in ta nekaj zagrešil, pa ga je policija prišla. »Modri« sodniki pa so ga na podlagi lističa obsodili!

Pravzaprav je »Messaggero« klice po izdajstvu že v naslovu zgrešen, kajti Slovenci v Italiji, kakor nas preganjajo, ne moremo trditvi, da je to naša domovina, ampak samo država, v kateri kot avtohtono prebivalstvo živimo!

Domovina je tista, ki svojim sinovom nudi vse pravice in jih pred vsako nevarnostjo in nesrečo štiti ter ne dovoli, da se raznarodujejo, alia da se nad njimi ne uganje zločin rododomora!

Prav beneški Slovenci pa se že od leta 1866 dalje brezobzirno raznarodujejo.

Mussolinijeva ilegalna vlada je odstopila Nemčiji vso Julijsko krajino in je s tem resnično zagrešila razcep države.

Vsi fašisti, ki so se po 8. septembra 1943 opredelili za Mussolinijevu salsoko socialno republiko in se borili na strani Nemčije, so resnični izdajalci svoje domovine Italije. Pa jih noben italijanski javni tožilec in noben »Messaggero Veneto« ne kliče na zatožno klopi in psuje z izdajstvom!

Nasprotno, še pokojino jim današnja Italija priznava!

Kje je mera enakopravnosti in dostojanstvenosti vseh državljanov? Mar smo Slovenci v Italiji kolonialno ljudstvo ali sužnji beneške republike, da bomo nosili samo dolžnosti, kot kaka brezpravna rasa?

Se črncem v Afriki priznavajo evropski kolonialisti pravico do materinega jezika, nam Slovencev v Evropi, to je v Italiji, ki se ponaša s tritisoletno omiko, pa jim niti današnja, niti prejšnje Italije ne priznava te pravice.

Sicer pa se »Messaggero Veneto« precej hudo smeji, ko vidi v člankih partizanskega vodje dokaz izdajstva. Slepomiselnje sovražnika Slovencev za vsako ceno!!!

Tudi dejstvo, da so nekateri pripadniki »Beneške čete« šli po vojni v Jugoslavijo in se tam nastanili je za »Messaggero Veneto« dokaz, da so izdajalci! Tako so pod fašizmom trdili in še danes premmogji trdijo, da smo Slovenci izdajalci Italije že zato, ker se v Italiji drzemo govoriti svoj materin slovenski jezik!

Tako Italija štiti svojo slovensko jezikovno manjšino!

Pa vendar smo Slovenci v Italiji dolžni služiti tudi vojakom in za Italijo po potrebi na bojnem polju umreti, ne da bi imeli pravico, da s svojim jezikom javno nastopamo!

Našim čitateljem je še živo v spominu lanskoletno ravnanje s slovenskimi naborniki iz Doberdoba. Namesto, da bi jih oblast pred napadalci zaščitila, jim je strgala slovenske napise in jih zapodila domov!

Tretji člen italijanske republiške ustave pa pravi, da uživajo vsi državljani enako socialno dostojanstvo in da so pred zakonom enaki, ne glede na spol, raso, jezik, veroizpoved, politično prepričanje ter osebni in socialni položaj. Šesti člen ustave pa nalaga republikli dolžnost posebne zaščite svojih jezikovnih manjšin!

BARAKE IZGINJAJO

Pretekli terek so v Vidmu izročili 44-tim družinam, ki so doslej stanovale v barakah, enako število stanovanj. Videmski župan Cantazzo je ob tej priložnosti objubil, da bodo barake do leta 1956 popolnoma izginile. S tem bo ta žalostna začasna rešitev, ki traja zdaj že deset let, končno odpravljena. Barake bodo namreč postopoma porušili.

Tovarna pohištva

PRINČIČ

TEL. 32 KRMIN Cormons

Mizarji kmetovalci podjetniki Deske smrekove, macesnove in trdih lesov, trame in parkete nudí najugodnejše

TEL. 90441 TRST Viale Sonnino, 24

„SOŽITJE“

(Konec s 1. strani)

Druga sestavina boljševiškega strahu so fiksne ideje po varnostnem pasu samega komunističnega carstva. Če pride do tretje svetovne vojne — tako je razmišljal Kremenelj — potem naj se krvavi ples odigra na sovjetskih odbojcah, na ozemljih priprežnic.

KDOR JE DEJAL A, NAJ REČE SE B

Politične stvarnosti pa so danes spremenjene. Stalina ni več. Če izginje z njim tudi nezuparnost in se ustvari ustroj skupne vernosti, potem pač ni za Kremenelj prav nobene potrebe po prostornih odbojcah. Tehnični napredek v Sovjetiji, proizvodnja atomskih in vodikovih bomb, uspehi sovjetskega letalstva, vse to bi verjetno moralo pregnati strah. Gospodarsko izmožganje priprežniških držav tudi ne vzbujajo več boljševiških apetitov. Vse to ustvarja ozračje, v katerem bi bilo mogoče razpravljati o usodi priprežniških držav.

Stalinovi dediči so pred in med ženevsko konferenco nakazali svojo pripravljenost, da vzhodnonemško lutkovno vlado zavrnejo v ropotarnico za plačilo zverneške nevarnosti. Zato bi jim celotna likvidacija priprežnic ne povzročala nepremostljivih težav.

Na žalost je vse to teorija. V praksi so rešitve še bolj zapletene. Mednarodnopravno se pojavljajo težave, ki tudi pri boljši volji Stalinih dedičev niso tako lahko premostljive. Prav zato se državniški tako krčevito otepano tega vprašanja. Po mednarodnem pravu so vse te države priprežnice suverene države in vzdržujejo tako z Vzhodom, kakor z Zahodom redne diplomatske stike. Poljska in Češkoslovaška sta celo članici O. Z. N. Po mednarodnopravnih načelih ne moreta niti Sovjetija, niti Združene države voditi pogajanj glede usode teh držav, če nečeta kršiti načel mednarodnega prava. Kako naj neki formalno neodvisni vladi neka država stavi predlog, naj ta vlada sama sebe odžaga?...

Tako o tem upravičeno sodijo pravniki mednarodnih zadev. Tu pa je še mednarodni komunizem. Ta je postavil diktature in njegova dolžnost je — če iskreno misli s svojim sožitjem med narodi — da te diktature tudi zavrže. Ze Hruščev sam je v Beogradu razumel, da nosi s seboj dva obraza: obraz KP in obraz zastopnika Sovjetske zveze. Po diplomatski poti je »žaganje« morda težavno, po partijski pa je mogoče z lahko polnojarmenika. Izgovorov tudi dialektika ne bi mogla iztisniti. Sožitje pa ostaja gola propagandna fraza vse dokler bo Sovjetija s silo usmerjala in vodila notranje in zunanje življenje svojih priprežnic in vse dokler načelo sožitja ne zna za oblastnosti neznamne manjšine na enakopravno raven vseh državljanov.

Vrednost svobode

Človek je navajen, da stvari, ki jih ima in uživa, smatra kot samo po sebi umevne ter njihovo resnično vrednost podcenjuje. To pa spozna šele, ko jih je izgubil.

Najbolj pogostokrat se te resnice zavemo pri zdravju. Dokler je človek zdrav, se ne pazi, se lahko miselno izpostavlja nevarnosti ali pa preobremenjuje svoje telesne sile z delom, večših pa jih trati celo za brezmiselne zabave.

Sebe ko zbolji, se zave, kaj je izgubil, in potem je pripravljen storiti vse, da bi si zdravje, ki je ena izmed največjih, življenjskih dobrin, zopet pridobil nazaj.

Druga taka dobrina je svoboda. Danes jo vsi imamo in jo uživamo po mili volji. Poročila o pomenu svobode drugod nas navdajajo s sočutjem ali ogorčenjem, pa oboje ostane le bolj na površini, kajti človek čuti živo le to, kar pozikusi na lastni koži.

Tako teče naše življenje naprej. Le malokdo se poglubi v razmišljanje o vrednosti tega, kar ima, ker vsi hočemo imeti več.

A potrebno je, da o tem razmišljamo, še bolj pa je potrebno, da svobodo, ta največji božji dar, pravilno uporabljamo.

Zadnje novice o povratku vojnih ujetnikov iz Sovjetske zveze, o povratku ameriških letalcev s Kitajsko bi nas naj opozorilo na to, da mi imamo nekaj, kar je marsikomu drugod odvzeto.

Ljudje, ki so izgubili svobodo, storijo tudi vse, da jo zadobijo nazaj. Posebno med vojno so mnogi stavili na kocko celo svoje življenje, da se osvobodijo.

In če bi mi iste napore usmerili zato, da svobodo prav uporabljamo, bi bilo na svetu marsikaj lepše in boljše.

(Iz »Koroške kronike«)

Zakaj črtajo iz volilnih imenikov

Zadnje čase prejema mnogo ljudi sporočila volilnega urada, da so zaradi obsodbe, ki je nekdo bila proti njim izrečena, črtani iz volilnega imenika. Gre za tiste, ki so bili obsojeni na pogojno kaznen in se niso še pobrigali za izbris zaradi kakega odloka c. amnestiji in s prošnjo za rehabilitacijo.

Obsodba na pogojno kaznen je vedno obsodba, tudi če se je pogoj, na primer doba dveh ali petih let, že izpolnil. Tako je zadnje čase sodilo vrhovno sodišče in posledica temu je, da volilni uradi črtajo iz imenika volivcev vse, ki jih tak slučaj zadene.

Zato svetujemo, da prizadeti politično zahtevati izbris take kazni, ali na podlagi kakega odloka ali z rehabilitacijo ter nato zahtevajo ponovni vpis v imenik volivcev.

To pa naj storé hitro, da bodo lahko že v prihodnji jeseni ponovno vpisani in bodo prihodnje leto že lahko volili!

JESENSKO SLAVJE SDZ TRŽAŠKI PREPIHI

Tudi letošnje jesensko slavlje SDZ na Opčini, 28. avgusta, je zbralo na Kalinovem vrhu vse mlado in staro iz bližnje in daljnje okolice, vse, kar čuti slovensko; vse borbe za demokratične in jezikovne pravice slovenskega naroda na tem ozemlju.

Prireditve demokratičnih Slovencev so pod današnjimi okoliščinami vedno težavnejša zadeva. Demokratične Slovence je londonski sporazum — po vseh vidnih in nevidnih znakih — pustil na cedilu. S slovensko kulturo posestjo, ki so jo zgradili in oblikovali izkušnje no samo naši demokratični občini in dedu, so pri kravji kupčiji postopali »demokratični kontrahenti« na demokratičnih tleh po komunističnih razlagah osebne lastnine...

Kljub vsem tem težavam, načrtim oviram in ozkosrčnosti so demokratični Slovenci po zaslugi uvidevnejših in zavednejših Slovencev našli košček prostora, da se snidejo in naučijo slovenske besede in njene kulture.

Pojasniti pa moramo še eno zadevo, ki prihaja o vzajemnosti sovranih sil proti našim prireditvam.

Kvestura v Trstu je izjavila predstavniku SDZ, ki je vprašal za dovoljenje, da se razobesijo slovenske zastave belo-modro-rdeče brez rdeče zvezde — da se slovenske trobojnice lahko razobesijo, in zato je bil predpolodne slavnostni prostor okrašen s slovenskimi trobojnicami. Ali funkcionar openskega policijskega komisariata je pred začetkom slavnosti zastave odstranil. Popoldne je dr. Agneletto interveniral na komisariatu in zahteval, da se zastave zopet razobesijo.

Obrazložil je, da trobojnica belo-modro-rdeča ni zastava nobene tuje države, ampak simbol slovenske skupnosti, ki je od Italije v Trstu priznana. Ze zato ne more biti slovenska trobojnica belo-modro-rdeča v Trstu nedovoljena. Obenem pa je naglasil, da mu je vodja kvestre v petek izrecno izjavil, da kvestura nima nič proti temu, da se slovenske zastave brez zvezde razobesijo. Funkcionar, ki je dal zastave odstraniti, je vztrajal pri tem, da ni kvestura ničesar sporočila na Opčino glede slovenskih zastav, in ker so bile slovenske zastave same, brez italijanske zastave, jih je dal odstraniti, ne da bi bil sploh za to vprašal za dovoljenje svoje predpostavljene. Bila je nedelja popoldne in zato je bilo nemogoče stopiti v telefonsko zvezo z vodjem kvestre. Tako se je tokrat slavlje vršilo brez slovenskih trobojnic, ki so jih slovenski demokratični Slovenci doslej na tem ozemlju po letu 1945 vedno razobesili. Vprašanje slovenskih trobojnic je za slovensko skupnost važno in zato mora biti dokončno tudi rešeno.

Prireditve je pričela z uvodno besedo in pozdravom predsednika SDZ, dr. J. Agneletta, ki je v kratkih in jedrnatih besedah pozdravil navzoče in nakazal v nekaj stavkih pot in delo SDZ za bodoče.

Nabrežinska godba na pihala je odigrala nekaj narodnih korčic, nakar sta nastopila pevski zbor iz Nabrežine in Boršta, izmenjaje Boršt s šestimi, Nabrežina z osmimi skladbami. Oba zbora sta dokazala svojo dovršenost in sta zaslužila s strani občinstva vsestransko priznanje.

Nato je prav tako dovršeno nudil polno umetniškega užitka ženski tercet »Metuljčke«. Baritonist prof. Marijan Kos je zopet presenetil občinstvo s svojim izsolanim, zelo močnim in vendar tako nepri-

čimnim baritonom. Tenorist Renat Kodermac pa nas je s svojim krasnim tenorjem zazibal v najintimnejša občutja. Solisti s kvalitetnim glasom se uveljavljajo tudi na prostem.

H koncu je izven sporeda nastopil še goriški kvintet, ki je preseljal vsa pričakovanja s svojo ubranostjo in kvaliteto glasov.

Vsem izvajalcem najprisrčnejša zahvala!

Kljub temu, da oblast ni dovolila točenjem alkoholnih pijač, so tudi številni plesalci prišli na račun. Cimbolj SDZ raste in prodira v srca naših ljudi, tem hujša so nasprotovanja številnih sovranih sil in tem odločnejša je tudi naša žilavost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

odpeljal k Molotovu v Kremelj. Mutilo se nam je... Popoldne je Ribbentrop brozjavno vprašal Hitlerja, ali je soglasen, da pripadajo Baltiški pristanišči Ljepaja (Ljuba) in Vindava (Windau) sovjetskemu vplivnostnemu področju. V pol uri je prejel pritrdilni odgovor... Se v isti noči sem prejel tajni zapisnik na vpogled: Finska, Estonika in Latvija spadajo pod sovjetsko vplivnostno področje. Za poljsko državno ozemlje je bila določena demarkacijska črta. Vprašanje obstoja ali uničenja neodvisne Poljske so odložili na kasneje. Glede jugovzhodne Evrope so Sovjeti zahtevali Besarabijo.

V 24 urah sta si Hitler in Stalin razdelila svet od Vzhodnega do Črnega morja. Stalin je na likofu dvignil kozarec z besedami: »Vem, kako zelo ljubi nemški narod svojega firerja, zato pijem na njegovo zdravje.«

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

odpeljal k Molotovu v Kremelj. Mutilo se nam je... Popoldne je Ribbentrop brozjavno vprašal Hitlerja, ali je soglasen, da pripadajo Baltiški pristanišči Ljepaja (Ljuba) in Vindava (Windau) sovjetskemu vplivnostnemu področju. V pol uri je prejel pritrdilni odgovor... Se v isti noči sem prejel tajni zapisnik na vpogled: Finska, Estonika in Latvija spadajo pod sovjetsko vplivnostno področje. Za poljsko državno ozemlje je bila določena demarkacijska črta. Vprašanje obstoja ali uničenja neodvisne Poljske so odložili na kasneje. Glede jugovzhodne Evrope so Sovjeti zahtevali Besarabijo.

V 24 urah sta si Hitler in Stalin razdelila svet od Vzhodnega do Črnega morja. Stalin je na likofu dvignil kozarec z besedami: »Vem, kako zelo ljubi nemški narod svojega firerja, zato pijem na njegovo zdravje.«

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Oba tirana sta danes pod zemljo. Molotov, ki je takrat delil Poljsko in kasneje še več neodvisnih držav, je še vedno zunanji minister Sovjetije. Nemci bodo ta mesec prvič po tem dogodku zopet v Moskvi. Delitev sveta ni težka. V 24 urah so jo opravili: krpanje je mnogo težje. Adenauer gotovo ne bo združitve obeh Nemčij dosegel v 24 urah. Sovjeti so bili do sedaj dobri matilci, ali bodo prav tako dobri kleparji bo pokazala bodočnost.

Rudečim humanistom pri »Novem listu« Titov »Novi lista, ki izhaja v Trstu in mu je glavna in osnovna skrb »resnica« kot jo tolmačijo in pridigajo vsa njemu sorodna komunistična in filokomunistična trobila, od »Primorskega« preko »Dela«, »Corriere di Trieste« pa tja do »Unita«, je v predzadnji številki v neverjetno prijetni in mikavni obliki opisal stavko 8000 državnih uradnikov daljne Indije-Koromandije, ki se bori za povišanje plač. V svoji poklicni točnosti se glasilo titovskih nazovi-katolikov o tej od Titovine nemalo oddaljeni, v vsekakovski svobodi državi, odnosno o stavki njenih državnih uradnikov s takole sramežljivo in preprosto nedolžnostjo izraža: »V pisarne prihajajo (uradniki - op. pis.) še dalje manj oblačeni. Najprej... v dokolenkah in majicah, nato z naglim gornjim telesom (!) in bosu, na koncu pojdejo pa v urade samo s predpasnikom okoli ledij.«

Svoje besedičenje pa pisec kar nespretno, neprevidno in drzno zaključuje s sledečim vzklikom: »Takole stavko bi radi videli pri nas!«

To skromno poročilo bi v katerem koli antikomunističnem listu tudi v ogromno razširjeni obliki ne vzbudilo nikake pozornosti, ker je obramba upravičenih socialnih zahtev kakršnih koli delavcev ali nametancev, živčevih v človeškega

dojstojanstva nevednih razmerah sveta dolžnost vsakogar in še posebno častnarjev! Zanimivo je, da neutrudni nabiralec tostran železne zaves, vse »vidja« in kritizira, zahteva in »zela«, o tem pa, kar se z lastnimi brati že deset let po vojni godi onstran Fernetičev, pa noče spregovoriti niti besede! Kje je tu poštenost, doslednost in kje zlobljena krščanska zavednost in vnaema? In ker vsi vedo, da so si ti vrli sopotniški tovariši katoliško ime prisvojili le iz naročenih prikritih in petokolonskih namer do slovenskih antikomunističnih organizacij, jim moremo — po pravici — odrekati tudi slovenstvo, kajti ne more se — brez sramu — imenovati Slovenec oni, ki komunistične zločine vsakovrstne oblike in narave — tudi z molkom in prikrižanjem — podpira!

Zato vprašujemo — vpričo vse si venske javnosti — urednika in pisce, kdaj bodo v »Novem listu« obodili nečloveške razmere delavcev in ljudi sploh, ki živijo po raznih »socialističnih« domovinah od Trsta do Vladivostoka? Ti so tudi ljudje, ti so v znatni meri tudi Slovani, kršijani in deloma tudi kafoliki, in to vsakogar bolj, hrabrejši in doslednejši od raznih sopotnikov! Ti hodijo — ne po svoji krivdi — tudi slabo oblačeni v urade in na delo, pa jim »Novi lista«, »Unita« in »Primorske« ne prvoščejo svete pravice do stavke, kaj šele, da bi o njihovih mukah, stradanju in beračiji kaj napisali, razen laži... Kako naj naši ljudje novolistarskim oznanjevalcem verjamejo, da bodo pripomogli k zrušenju rdeče tiranije v domovih, ko od nje živijo? Kje je tu logika?!

Zrušenju rdeče tiranije v domovini. Odkrito lahko vsem povemo, da se nam njihov »idejni oče« Kocbek zdi bolj pošten, ker si je v svoji »Tovarišiji« v Ljubljani upal napisati to, česar si Besednjak v svojem »Novem listu« v Trstu — razumljivo — ne upa!

»Zagrabite tatu!« V Severni Afriki teče kri v potokih. Na tisoče Alžircv in Marokancev so pokosile strojnice inobile letalske bombe. Stevilne vasi so požgane in izravnane s tanki. Ves svetovni tisk piše o novem terorju v Severni Afriki, in vsi postenjski se z gnevom v srch nad tem zgražajo.

S pojmom »teror« je povezana predstava, da manjšina, ki se je polastila oblasti, vsiljuje z brutalno silo drugače misleči večini določen red. Oglejmo si »terorizma« na tem razbeljenem poprišču že tako in tako vroče Afrike. Na oblasti je manjšina Francozov, ki razpolaga z letali, tanki in tremi divizijami do zob oboroženih vojakov. Ta manjšina vsiljuje ogromni večini Alžircv in Marokancev red, ki jim ni všeč. Ta francoska manjšina uporablja pri tem orožje, ki ga domačini nimajo. Kdo so torej teroristi v Severni Afriki? Gotovo to niso Marokanci in Alžirci. Zrta terorja so torej nasprotniki terorja.

VESTI s TRŽAŠKEGA

Beseda, dve o komunističnem tisku Današnji čudeži

Pod napihnjanim naslovom »Ne-poklicani svetovaleci« ponavljajo časnikiški abecedarji pri »Delu« — boljše kvalifikacije pri najboljši volji ne zaslužijo — obrabljene publike o zgodovini in njenih nedorasilih učencih. In vendar je prav komunistična zgodovina tista, ki nas poučuje, kako strašna je usoda delovnega ljudstva prav tam, kjer se je aziatska komunistična praksa začela ljudstvu na tihku.

Na močno počenih lončenih nogah temeljijo spretnosti urednikov pri »Delu«, ki dogmatično ugotavljajo, da so članki »Demokracije« — pomislite le — »nič drugega kot gnojnica, s katero skušajo blatiti (to so vsekakor duhovni proizvodi) »Primorskega dnevnika« komuni-zem«. Oni, pri »Delu« namreč, s temi članki ne mislijo polemizirati... Kako tudi, ko pa smo jim tolikokrat jasno in razloženo povedali, da so za vsako polemiko — razen tiste s pištolo in tajno policijo — popolnoma nesposobni. Ali jih nismo javno povabili na razpravljanje, na polemiko, če hočejo? Ali se dolinski župan, g. Lovriha, ni pritožil, da mu ni dovoljeno odgovorjati ne ugotovitve govornika SDZ in ga je zato govornik javno pozval na postavno javno razpravljanje, pri katerem naj bi našemu govorniku dokazal eno samo neresnico. Ali vse tih je bilo...

Res je, da je politična obveščevalna služba v uredništvu »Delu« že od nekdanje boljše organizirane od časnikarske, vendar je tista nova dogma o soglasnosti ali nesoglasnosti naših bralcev s članki v »Demokraciji« zgolj tih želja g. urednika pri »Delu« garnirana s priklado poklicnega spletkarjenja.

Končno prihaja na vrsto krona razumnškega kvasa, ki je gotovo proizvod vrhpoljskih tečajev in celičnega meditiranja priložnostnega modroslovca. Le poslušajte! »Član-ki, ki v resnici v gotovi meri postajajo celo komični, saj skušajo v njih nepodpisani modriji soliti pamet celo najbolj izurjenim politikom in diplomatom iz zapadnega sveta.« To cvetko je celo v kurzivi napisal članek v »Delu« z dne 20. avgusta 1955. Če to ni klasičen, vreden razumnški ravnj ka-ga, Marx, Engels ali Lenina! No, pa polemizirajmo, sedem srajc pri tem ne bomo spotili!

Pomislite, »Demokracija«, nekdanja dolarska zveza, ki so jo pri »Delu« sto in stokrat dogmatično uvrščali med glasila zahodnih imperialistov, ta ista »Demokracija« poskuša soliti pamet najbolj izurjenim... Krema vseh krem! Če bi to ne bili abecedarji, bi bili na to priznanje skoraj ponosni! Da, da gospodje, tudi »Demokracija« je del javnega mnenja in ima, hvala Bogu, na demokratičnih tleh ne samo pravico, pač pa tudi sveto dolžnost, da soli pamet vsakomur, ki opravlja kakršno koli politično delo v imenu javnosti, ki je in ostane vrhunski činitelj demokratičnega sveta. Tistega, ki ga ljudstvo postavlja, da v njegovem imenu zastopa njegove koristi, tistega ljudsko mnenje hvali, graja in tudi poplavlja. V demokratičnem svetu več glav več ve! To je za najemnike pri komunističnem tisku seveda nezamisljivo. Teja jih niti vrhpoljski tečajji, niti komunistični katekizmi niso mogli naučiti. Zato so pri diktatorskih komunistih demokratska načela »preostanki nazadnjaštva«.

Stalinova filozofija je vsekakor mnogo manj zapletena. Po njegovih zamislih si kopica nezadovoljnih ne pohajbače z ognjem in mečem prisvoji oblast v trenutku, ko demokratično vladavino ograjajo zunanji zavojevalci. Če se ti za vojevalci imenujejo fašisti ali nacisti, sklepa ta kopica z njimi več na prijateljstva in zavezništva zaradi razdelitve plena!

Ko je oblast enkrat v rokah z nasiljem, krvjo in razdejantji, potem vse tiste, ki bi mogli osoliti pamet »najbolj izurjenim politikom in diplomatom«, enostavno skrajšajo za eno glavo. Tako v praktičnem komunizmu ena glava, tista namreč, ki trenutno se sedi na tihniku, vse ve, ostale glave pa samo kimajo. Komunistične glave pa, ki jih je trša glava zavrgla na smetišče, mora komunistični tisk čim izdatnejše posoliti, ne samo s kuhinjsko soljo, pač pa kar s sodo in varikino, verjetno zaradi konserviranja. Tako ste, gospodje, uslužno kimali in vselo ploskali Rajku, Slanskemu, Berji in številnim drugim nedotovaršim, po smrti pa ste jim odrezane ali zadržane glave pridno solili. Te ugotovitve so, na žalost, zgodovinska resnica in ne gnojica!

Taka je pač razlika med našim demokratičnim solenjem in vašim kolesarskim, ki pritiska navzdol in

se klanja navzgor. (To je izrek pok-tov. Kidriča!)

Za komunistični tisk je popolnoma izključeno, da bi le enkrat zastopal kako drugačno stališče kakor pa ga narekuje partija. Zato je ta tisk tudi tako obupno dolgočasen. Tu zamaš iščeš stvarnih političnih presojanj in javnih razpravljaj, pač pa se tu vrstijo ideološke, dialektične razprave in komunistično moralno oznanjajoči članki. Pred kratkim je ugledni švicarski dnevnik »Die Tata« napisal n. pr. o moskovski »Pravdi«, da bi se v Švici vzdrla komaž teden dni. Celu navidezno stvarna razglabljanja, kakor n. pr. o gospodarskih, vojaških ali kulturnih gledanjih učinkujejo strahovito enolično, prazno, brez vsake sočnosti. Če že enkrat prinašajo po kako številko iz komunističnega sveta, potem je to vedno le relativno število. Tako pravijo n. pr., da so nekje v komunističnem raji l. 1954 nakopali še enkrat toliko premoaga kakor leta 1953; koliko znaša absolutna vrednost, tega čitatelj seveda ne bo izvedel...

Moramo pa takoj povedati, da je naša časnikarska obveščevalna služba še precej na tekočem. Takole mimogrede moramo tudi še omeniti, da zasledujemo — kljub obupni neprebavljivosti in plehkosti — komunistični tisk z vso pozornostjo. Posebno še tisti, ki prihaja iz domovine socializma. In tu smo zasledili naravnost neverjetno preobraženo ali s komunistično priljubljenim izrazoslovjem povedano metamorfozo. Ta je povsem v skladu s tistimi presenečenji, s katerimi Stalinovi dediči v tem času strežejo vesoljnemu svetu.

Od začetka hladne vojne je bil sovjetski tisk glavno orožje proti kapitalističnemu svetu. Dnevno je približevalo 7100 časnikov v skupni nakladi 47 milijonov izvodov v 55 jezikih poročila o zločinih in gospodarskih pomanjkljivostih v kapitalističnih državah. Za tujno določeno tisk, »Pravda« (naklada 3,5 milijonov izvodov), »Izvestija« (1 milijon) in »Trud« (150.000), so dnevno zabijali v glave sovjetskih podložnikov, da Zahod ne ustvarja nič dobrega in da Vzhod ne počene nič slabega. V obsojanju, lažeh in klevetanju nekomunističnega sveta so bila vsa tri glasila strogo vi-stousmerjena. Prav tako spada sem tudi »Literaturnaja Gazeta«. Ves sovjetski tisk je skozl desetletja popolnoma ignoriral uspehe »kapitalistične« znanosti in kulture. Še pred pol letom bi vsakogar, ki bi prerokoval kako bistveno spremembo v sovjetskem tisku, označili za iluzionista.

Danes pa je nemogoče postalo mogoče. Pred sedmimi leti je SDZ prizval zborovala v javnosti. Motorizirani komunistični razgrajski najemniki so poskušali motiti shod v Mavhjinah. Le razsodnosti pametnih ljudi se imajo ti ljudje zahvaliti, da je namreč določena za dobo e-

legaciji v Združenih državah. Celu tržaško »Delo« je 20. avgusta prvič izdalo slovenski javnosti skrivnost, da znaša letna proizvodnja petroleja v Sovjetiji 70 milijonov ton. Seveda je »Delo« vse to posnelo po sovjetskem tisku.

Preobražene je vsekakor nastopilo. Sovjetski podložniki verujejo, da so vsemogočni sovjetski časnikarji: Sepilov, Rjurikov, Burkov, Agapov nezmotljivi. Za sovjetskega podložnika sovjetski tisk ni dolgočasen, saj še nikoli ni čital kekega manj dolgočasnega lista. Zanj je povsem razumljivo, da mu ju-tranji zajtrk osladkajo s citati Le-nine in s hvalnicami petletke.

Ampak korak nazaj bo tudi za sovjetske oblastne težak in celo tvegan, če bi se že zopet premislili in sovjetskemu tisku ponovno ob-lekli staro metamorfozo. Tako po gumbih tudi v Sovjetiji vse še ne teče. Morda bodo tudi naši abe-cedarji po izvršeni metamorfozi ne-koliko dozoreli ali pa jih bodo morali zamenjati...

Zopet odpirajo komunisti gonjo za komunistični tisk in zopet se sramujejo svojega lastnega imena. V okviru piše »Delo«: »Čitate, širite, podpirajte DEMOKRATIČNI TISK!« V red in hvala! Mi bi sa-mo dodali: »Prebrajte pa tudi komunistični tisk, da boste ločili pšeno od ljujčke!«

Prejeli smo iz Tržica:

Ce so neko železniško zapornico zaradi nepazljivosti pustili odprto in dirajoči vlak ni zdrobil avtomobila; če pri kaki težki prometni nesreči ni bilo mrtvih, pač pa samo »pet ranjenih«; če je zvečer nekdo odprl plinsko pipo in je ostal nasrečje puaro se pri življenju; »e g. Borisa v Ljubljani še niso zaprli; če je mali Tonček zagrabil za lonec z vrelo vodo, ga prekučnil s štedilnika in se pri tem ni poparil; če so pri neki demonstraciji zagr-meli streli in ni bil nihče zadet — vse take slučaje opravičuje ljud-ska govornica z izrekom: Pravi ču-dež!

S takimi praznimi govorenji, ki so stalno na ustih, izraža ljudsko-mnenje modrost, da bi se namreč stvari ob gotovih okoliščinah lah-ko še mnogo slabše iztekle. Pravi čudež — to bi se tudi reklo: veliki vzroki, majhni učinki! Bomba se ni raztresla! Analogija s ču-dežem naj bi bila v tem, da se pač ni zgodilo to, kar bi se moralo. Nastopilo je nekaj nepričakovane-ga zato, ker je bilo neverjetno. S tem, da se bomba ne bo razpočila, računa lahko samo sanjač.

Pa še nekaj. Samo »neverjetno« še ne zadostuje. Če bi n. pr. meteor pogodil človeka nekje v afriški pu-ščavi, ki je edino bitje na površini tisoč in tisoč kvadratnih kilome-trov, ne bi nihče te nesreče odpra-

vil s »pravim čudežem«. Ljudje v časih lahkovernosti bi morda govo-rili o »božji kazni«. Čudež, tudi ti-sti, ki tako izgleda, mora biti poziti-ven. Drugače ga točneje označu-jemo za obžalovanja vreden slučaj, z zapletenostjo nesrečnih okoliščin.

Dejstvo, da se vse ne izteče tako-slabo, kakor izgleda, nas gotovo nenavadno potolaži. Življenje pre-ma na ta način injektijo tolažbe in izgleda nato laže kot je bilo v prvem trenutku.

Da pa tako lepo pobarvano ope-racijo izvedemo, je potrebno — kakor pravijo kemiki — zavedo naj-prej pripraviti. Ta preparacija po-teka n. pr. takole: »Saj v Titovi Jugoslaviji ni tako hudo, kakor govorijo; naš kmet je vedno nezado-voljen. Če toča malo poškrpni tr-te, je že vse vrag vzela.« Za nepri-zadetega zelo udobno mišljenje, ki pa odkriva popolnoma asocijalno brezbriznost za tuje nadloge. Ko pa je sam četudi zgolj posredno prizadet, pa so že vsi križi v stre-hi. Za največje socialne zločine v komunističnih državah nimajo ta-ki apostoli niti najmanjše pripom-be, če že ne soglašajo s takim ne-človeškim ravnanjem. Če na Zahod nekdo stopi nekemu na kurje oko, pa grmijo, da se vse kadi. V komunističnih državah so stavke največji zločin, na demokratičnih tleh pa osnovna pravica delovnega ljudstva. Večje hinavščine in ci-nizma svetovna zgodovina gotovo ne pozna. Ali naj ljudje s takimi moralnimi vrtilinami vodijo narode in države?

Vzemi človeku vse, kar si je s trdom dobil, nato mu vrneš kapljico in ti mora biti za to še hvaležen... Čudež, da ti je ropar sploh poklonil nekaj svoje rokova-njske pozornosti. Prodaj zemljo in ljudi tujcu, pa si izgovori, da mu bo ta dal vsaj enkrat na dan jesti. Upogni hrbet in bodi hvaležen prekupevalcu...

Bomba se je raztreskala. Veseli mo se vendar tega! Pri današnji stopnji tehnike je to vendar čudež! Kdo bi bil tako neokusen in sprave-val, zakaj so jo sploh izstrelili; kdo je tisti, ki je sprožil top? Ne to je »blatenja« Jugoslavije in kom-unizma...

Taka je približno tudi zadeva s STO in memorandsko mešetarijo. Če po prodaji še hodi po kak Slo-venec po tržaških ulicah: pravi ču-dež! Pa celo štrikrat na mesec bo smel v Koper in iz Kopra v Trst, kamor bi po črki mirovne pogodbe smel prav tako kot iz Trsta v Na-brežino ali iz Kopra v Buje. Za vse pa niti ti sprehoji ne bodo do-voljeni. »Demokracija« gotovo ne bodo izdali prepustnice, da ne po-hujša »diktature proletariata! Ta-ki so današnji čudeži. Kozel varu-je zelje in lastnik zeljišča mu mo-ra biti hvaležen, če mu je pustil eno samo veho...

VEKOSLAV C.

Obisk dr. Palamare v Nabrežini

Predpretekli petek 19. avgusta popoldne je prišel na obisk v devinsko-nabrežinsko občino generalni komisar Tržaškega ozemlja dr. Palamara. Spremljala sta ga podprefekt dr. Macchiotta in namestnik ravnatelja za javna dela dr. Borghi.

Na občinskem uradu ga je sprejel upravni odbor z županom na čelu. Po pozdravu župana je odbor obrazložil splošni gospodarski položaj v občini. Župan se je zanimal, kako je z našimi predlogi za gospodarski načrt št. 16 in 17, glede števila delavcev pri ustanov. selad. Dalje se je zanimal glede Selad. Dalje se je zanimal gleda-fona v Mavhjinah, Vižovlje in Sem-polaj, glede nadaljnje obnove v po-rušenih vaseh glede nadaljnjih po-pravil pri kraškem vodovodu, o ob-činski bilanci itd. Generalni komi-sar je na vsa vprašanja odgovarjal, in sicer glede gospodarskega načrta, da je bil predlog Komisa-riata že napravljen, ter da se čaka le na končno odobritev iz Rima. Glede števila delavcev Selada je izjavil, da se število ne more po-večati, pač pa, da bodo sčasoma de-lavci, ki so sedaj pri delu gradnje nove avtoceste, priključeni k občin-skim delom Selada. Za dela Selade je namreč določena za dobo e-

negu leta vsota 44 milijonov lir za delavske plače in 12 milijonov za gradivo.

Glede napeljave telefona v gori navedene vasi pa je izjavil, da tega za sedaj ni mogoče, ker denarja ni na razpolago. Treba bo skr-beti, da bo v prihodnjih proračunih tudi ta postavka. O porušenih vaseh je izjavil, da se skrbno pro-učuje, kateri objekti so bili res po-rušeni v zadnji vojni ter se bodo šele po tej ugotovitvi določila po-trebna dela.

Glede kraškega vodovoda je iz-javil, da se bo natančno informi-ral o stanju in možnosti, nakar bo napravil potrebne ukrepe.

Občinski proračun je v zadnji fa-zi odobritve. Odbornik Vižintin je poročil o težkočah našega turizma posebno v Selslanu ter o položaju naše industrije. Glede turizma, o posebnim ozirom na vprašanje za-puščenega hotela in obale v Selsla-nu, last devinskega princa, je izja-vil, da bo napravil vse potrebne korake osebno pri princu, da bi se zadeva uredila. Glede kamnolomov je pa že napravil prvi korak za izboljšanje položaja s tem, da je bilo določeno, da se pri vseh jav-nih zgradbah mora upoštevati 19 odstotkov domačega kamna. Od-bornik Legiša je izjavil, da nismo zadovoljni s tem, da je generalni komisar odbil rekurz zaradi gradnje begunskega »naselja« v Selslanu, nakar je generalni komisar izjavil, da ima vsak državljan pravico svo-bodno se gibati in naseliti v kater-em koli kraju ter velja to bodisi za posameznika, kakor tudi za več-jo skupino. To dovoljuje tudi usta-va ter tega ne more nihče braniti. Nato je dal še razna navodila in prikazal tudi dolžnosti, ki jih ima uprava od vseh svojih občanarjev, pa naj bodo ti različnega politične-ga mišljenja ali pa različne narod-nosti. Po daljšem razgovoru se je generalni komisar s spremstvom poslovil ter izročil županu tudi po-zdrave vsemu prebivalstvu naše občine.

spomnimo se bazoviških žrtev!

Pred 25 leti, ob zori 6. septem-bra 1930 so štirje mladi slovenski fantje položili svoja življenja na žrtvenik narodnih idealov. Štirje fantje so padli v obrambi sloven-skih narodnih pravic. Slovenski de-mokratki se z občutno hvaležnostjo spominjamo svojih sinov in od-klanjamo propagandne težnje ti-stih, ki ideale, za katere so padli štirje fantje na bazoviškem strel-išču, omalovažujejo in zavračajo.

Večna slava bazoviškim juna-kom!

† Marija Kalinova

V nedeljo zjutraj je pretrpela Opčine vest, da je nenadoma pre-minila znana trgovka, gospa Mari-ja Kalinova, rojena Hrovatin, so-proga zavednega Slovenca in u-glednega gospodarstvenika gospoda Lojzeta Kalina.

V ponedeljek popoldne so se pred Kalinovo patriarhalno hišo zbrali številni ugledni občani in mnogi meščani in okoličani, da pospremi-jo pokojnico k večnemu počitku. Številne družine in organizacije se v spomin pokojnice darovale ven-ce in obilo cvetja. V cerkvi so pev-ci odpeli dve slovenski nagrobnici.

Užaloščnemu soprogu in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje.

DAROVİ: Namesto cvetja na grob pokojne gospe Kalin darujejo Flajbanovi 10.000 lir Slov. dobrode-lnemu društvu; družina Ign. Marc pa 2.000 lir. Iskrena hvala!

Pomembna proslava na Opčinah

V nedeljo 21. avgusta je opensko Hranilnica in posojilnica slavila pomemben dan. Preselila se je v svoje nove poslovne prostore in s tem tudi navzven pokazala svojo rast, kajti svoje stare prostore je v resnici že zdavnaj prerastla in za njene današnje potrebe gotovo ni-šo več ustrezali.

Posojilnica je ta markantni do-godek v njenem razvoju proslavila s primerno slovesnostjo. Povabila je svoje člane in prijatelje na o-gled prostorov, nakar se je vsa šte-vilna družba zbrala na vrtu dru-štvene gostilne, kjer jo je s pri-mernim nagovorom pozdravil pred-sednik g. Podobnik.

V svojem nagovoru je na kratko o-črtal razvoj Posojilnice od njene-ga početka pa do danes. S posebnim poudarkom se je pri tem spomnil bivšega in danes že po-kojnega dolgoletnega predsednika in tajnika Posojilnice, gospoda Fr. Sosiča, ki je ob vsej svoji skrom-nosti uspel rešiti in ohraniti zavod preko razdobja fašizma, pa tudi preko težav in nevarnosti prvih povojnih let.

Gospod Podobnik je na kratko o-črtal še način poslovanja zadrugo kot posojilnice in hranilnice, ki svojo nalogo uspešno vrši, ter po-zval navzoče, da bi svojo privrže-nost domačemu slovenskemu zavo-du ohranili tudi v bodoče.

Naj omenimo še, da se je ob tej priložnosti Posojilnice prijetno spomnil tudi naš slikar dr. R. Hlava-ty s tem, da ji je poklonil tri lepe slike, ki so po svoji originalni za-misli in izvedbi vzbudile pozornost in dopačenje vseh navzočih.

Posojilnici in hranilnici na Opči-nah, ki je še eden od redkih slo-venskih denarnih zavodov, ki so se nam ohranili iz časov prvica ma-šega gospodarstva na Tržaškem, čestitamo ob tej priliki tudi mi ter ji želimo plodnega dela in še u-spešnejšega razvoja v bodočnosti v korist njenih članov in slovenske-ga gospodarstva cele naše gornje okolice, kateri danes služi. Naj se izpolni upi in načerti, ki jih goji njena uprava na čelu s predsedni-kom g. Podobnikom.

ŠOLSKE VESTI

Solsko skrbništvo v Trstu spo-roča, da sta objavljeni prednostni lestvici A in B prosilcev za pover-jena in nadomestna mesta na o-snovnih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1955-56.

Prednostni lestvici sta na vpogled od 1. do 10. septembra t. l. na slovenski osnovni šoli pri Sv. Ja-kobu, ulica Scuola Nuova št. 12, med 10. in 12. uro. Ravnotako sta prednostni lestvici na vpogled pri vsakem didaktičnem ravnanstvu in na vsaki občini.

Glasbena šola SPM

Vpisovanje novih in lanskih gojencev v Glasbeno šolo SPM prične 20. sept. 4.1. in traja dnevno od 10. do 12. ure v ulici Machiavelli 22-II.

Poučevalo se bo vse instru-mente, teorijo in stranske pred-mete.

Taka je pač razlika med našim demokratičnim solenjem in vašim kolesarskim, ki pritiska navzdol in

VIŽOVLJE

V nedeljskem »Primorskem dne-vniku« sem bral upravičeno pritož-bo g. Antoniča, ki mu še do danes — po desetih letih — niso zgradili oziroma popravili hleva in senika. Mislim pa, da se dopisnik obrača na napačen naslov, ko pravi, vda Primorski dnevnik vedno rad po-

Naznanjamo žalostno vest, da je 28. t. m. preminila blagopo-kojna gospa

Marija Kalin roj. Hrovatin
trgovka.

Pogreb je bil 29. avgusta iz hiše žalosti na domače opensko pokopališče.

Ganjene ob dokazu tolikoga sočustvovanja se podpisane dru-žine zahvaljujejo vsem za poslednje spremstvo, poklonjeno cvetje in vence. Posebna zahvala cenj. cerkvenim pevcem za ganljive ža-lostinke.

Zalužke družine:
KALIN, HROVATIN, STARC
in PIEMONTEŠI

Trst - Opčine, 31. avgusta 1955.

TVRDKA S KOLONIALNIM BLAGOM

jestvinami in raznim i-šče mladega potnika, že večše-ga odnosno začelnika z dobro voljo, za Trst in okolico.

MALA DRUZINA (dve osebi) išče služnjico pošteno, zmožno hiš-nih del.

Odgovorni urednik:
Prof. DR. ANTON DABINOVIC
Tiska: tisk. Adria, d. d., v Trstu

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA
se je preselil v ul. Rittmeyer, 13
in sprejema
od 9. do 13. ter od 17. do 19. ure
Stev. telef. 31-813

Vespa
125, 150 in 150 G. S. KUB. CM
NA OBROKE IN PROTI T A -
K O J S N J E M U IZROČILU.

Vespe
RABLJENE
ORIGINALNI NADOMESTNI
DELI » P I A G G I O «

PRODAJNA AGENCIJA:
TRST, UL. S. FRANCESCO 45
TEL. 28.940